

Скороход І. С.
*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародних економічних відносин
та управління проектами,
Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-415-6-55>

ГАЛУЗЕВІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ГЛОБАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ

У сучасному міжнародному бізнес-середовищі, що швидко розвивається, важливістю набуває формування моделей управління бізнесом, що є ключовим фактором успіху компаній. Інноваційні підходи до розробки ефективної стратегії розвитку організації забезпечують оптимізацію використання ресурсів для досягнення максимального ефекту, досконалість бізнес-процесів, підвищують рівень задоволеності клієнтів. Глобальні моделі управління бізнесом підкреслюють важливість постійного вдосконалення та ефективного управління проектами в сучасному конкурентному середовищі.

Світовий досвід застосування глобальних моделей управління бізнесом демонструє різноманітні підходи та стратегії, які використовуються компаніями для досягнення успіху на міжнародних ринках. Серед них вибір оптимальної стратегії інтернаціоналізації; розвиток глобальних ланцюгів створення вартості; адаптація бізнес-моделей та стратегій до специфіки локальних ринків; розвиток цифрових технологій та інновацій; розвиток глобального лідерства та управління людськими ресурсами; ефективне управління ризиками та забезпечення стійкості бізнесу в умовах невизначеності.

В основі ефективного управління бізнесом лежить здатність адаптуватися до змін мінливого бізнес-середовища, що підкреслює важливість гнучкості та стійкості в лідерстві. Стратегічне планування, чітка комунікація та рішучі дії мають першочергове значення для подолання складних завдань сучасного міжнародного бізнесу. Ці елементи не тільки сприяють ефективності роботи компаній, але й активізують залучення інновацій та постійне вдосконалення системи управління [1].

Для ефективності бізнес-моделі важливо, щоб процеси, які створюють найбільшу споживчу цінність, залишалися у основному підприємству та перебували під постійним контролем менеджменту для забезпечення їх бездоганного виконання в умовах глобальної кризи. Ефективність бізнес-моделі забезпечується за рахунок її відповідності зовнішнім і внутрішнім можливостям, стратегічним цілям компанії та збалансованості між собою основних компонентів моделі [2].

Ефективність застосування глобальних моделей управління бізнесом може суттєво відрізнитися залежно від специфіки галузі, в якій працює компанія. Кожна галузь має свої особливості, які впливають на вибір оптимальної моделі управління, її адаптацію та результативність. Одним з ключових факторів, що визначають ефективність застосування глобальних моделей управління, є рівень глобалізації галузі.

Галузі, які характеризуються високим рівнем глобалізації, такі як автомобілебудування, електроніка, фармацевтика та інші, зазвичай вимагають більш централізованих та стандартизованих підходів до управління. В таких галузях ефективними є моделі глобальної інтеграції, які дозволяють досягти економії за рахунок масштабу, забезпечити єдині стандарти якості та прискорити впровадження інновацій. В галузях з низьким рівнем глобалізації, таких як харчова промисловість, роздрібна торгівля, сфера послуг тощо, більш ефективними можуть бути моделі локальної адаптації або транснаціональні моделі. В таких галузях успіх компанії залежить від здатності враховувати специфіку місцевих ринків, адаптувати свої продукти та послуги до потреб та вподобань локальних споживачів.

Ще одним фактором, що впливає на ефективність застосування глобальних моделей управління, є рівень конкуренції в галузі. В галузях з високим рівнем конкуренції, таких як телекомунікації, роздрібна торгівля, консалтинг тощо, компанії повинні постійно шукати шляхи для диференціації своїх продуктів та послуг, оптимізації витрат та підвищення ефективності операцій. В таких умовах ефективними можуть бути моделі, які дозволяють швидко адаптуватися до змін ринкового середовища та впроваджувати інновації.

Крім того, ефективність застосування глобальних моделей управління залежить від стадії життєвого циклу, технологічної зрілості та інноваційності галузі. В галузях, що знаходяться на стадії зростання, таких як відновлювальна енергетика, біотехнології, штучний інтелект тощо, компанії можуть отримати значні переваги від використання моделей, які дозволяють швидко масштабувати бізнес та виходити на

нові ринки. В галузях, що знаходяться на стадії зрілості або спаду, більш ефективними можуть бути моделі, спрямовані на оптимізацію витрат та підвищення операційної ефективності.

Застосування глобальних моделей управління також залежить від розміру та ресурсів компанії. Великі транснаціональні корпорації з значними фінансовими та людськими ресурсами мають більше можливостей для впровадження складних та комплексних моделей управління, таких як транснаціональна модель або модель глобальної інтеграції. Малі та середні підприємства зазвичай обмежені в ресурсах, тому для них більш ефективними можуть бути простіші моделі, такі як експортна модель або модель франчайзингу.

Цифрова економіка суттєво змінює бізнес-моделі, стимулюючи інновації, ефективність і конкурентоспроможність у різних галузях. Інституціоналізація цифрових трансформацій є вже не другорядною, а вкрай необхідною для успішного розвитку бізнесу в сучасних умовах, що постійно змінюються. Використовуючи цифрові технології, прийняття рішень на основі даних та адаптивні бізнес-процеси, організації можуть адаптуватися до ринкової ситуації, що змінилася, скористатися новими можливостями та визначити курс на стійке зростання в цифрову епоху [3].

Оцінка ефективності застосування глобальних моделей управління бізнесом у різних галузях економіки показує, що не існує універсальної моделі, яка була б однаково ефективною для всіх компаній та галузей. Вибір оптимальної моделі управління залежить від багатьох факторів, таких як рівень глобалізації та конкуренції в галузі, стадія життєвого циклу галузі, розмір та ресурси компанії, а також здатність забезпечити баланс між глобальною інтеграцією та локальною адаптацією. Ефективні глобальні моделі управління дозволяють компаніям максимально використовувати переваги глобалізації, одночасно враховуючи специфіку локальних ринків та потреби споживачів.

Таким чином, застосування глобальних моделей управління бізнесом, які враховують специфіку різних галузей економіки, пропонує компаніям шлях до оптимізації операцій, підвищення цінності та виховання культури постійного вдосконалення. Однією з ключових переваг є значне скорочення витрат, оскільки ресурси використовуються ефективніше, а процеси оптимізуються. Покращена операційна ефективність і задоволеність клієнтів є переконливим вибором для компаній, які прагнуть забезпечити стійкий розвиток та підвищити конкурентоспроможність на світових ринках.

Література:

1. Business Management Models: A Guide to the Most Popular Management Methodologies. URL: <https://copymate.app/blog/multi/business-management-models-a-guide-to-the-most-popular-management-methodologies/>
2. Майнка М.К. Особливості сучасних моделей ефективного бізнесу підприємств. URL: <https://zenodo.org/records/4661815>
3. Чубук Л.П., Яценко О.В., Овандер Н.Л. Вплив цифрової економіки на зміну моделей бізнесу та фінансового управління: інституціоналізація цифрових трансформацій. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2024. № 1(44). DOI: <https://doi.org/10.31673/2415-8089.2024.010008>